

Bryssel, 24. kesäkuuta 2026
(OR. en)

10465/26

Toimielinten välinen asia:
2025/0544(CNS)

RECH 279
COMPET 762
IND 410
MI 626
EDUC 268
TELECOM 312
ENER 393
ENV 720
CLIMA 326
AGRI 493
TRANS 416
SAN 475
BIOTECH 79

ILMOITUS: A-KOHTA

Lähettiläjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Neuvosto
Asia:	Horisontti Eurooppa -paketti: Tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelma 2028–2034 Horisontti Eurooppa -puiteohjelman täytäntöönpanoa koskeva erityisohjelma – Osittainen yleisnäkemyks

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena puheenjohtajavaltion tarkistettu teksti.

Rahoitusohjeet eivät ole lopullisia ennen kuin neuvottelut monivuotisesta rahoituskehiksestä on saatu päätökseen.

Hakasulkeissa olevat säännökset eivät sisälly osittaiseen yleisnäkemykseen.

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

**tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman ”Horisontti Eurooppa” (2028–2034)
täytäntöönpanoa koskevasta erityisohjelmasta, kyseiseen ohjelmaan osallistumista ja sen
tulosten levittämistä koskevien sääntöjen vahvistamisesta sekä päätöksen (EU) 2021/764
kumoamisesta**

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 182 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon¹,

ottaa huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon²,

ottaa huomioon alueiden komitean lausunnon³,

noudattaa erityistä lainsäätämisyksitystä,

¹ EUVL C [...], [...], s. [...].

² EUVL C [...], [...], s. [...].

³ EUVL C [...], [...], s. [...].

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelma ”Horisontti Eurooppa” (2028–2034), jäljempänä ’Horisontti Eurooppa -puiteohjelma’, joka on perustettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella XXX [viittaus Horisontti Eurooppa -asetukseen], pannaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 182 artiklan 3 kohdan mukaisesti täytäntöön erityisohjelmilla, joissa määritellään yksityiskohtaiset säännöt ohjelman toteuttamiseksi, vahvistetaan ohjelman kesto ja määrätään tarpeellisiksi arvioiduista varoista.
- (2) Asetuksessa XXX [viittaus Horisontti Eurooppa -asetukseen] esitetään Horisontti Eurooppa -puiteohjelman yleiset ja erityiset tavoitteet, rakenne sekä toteutettavien toimien pääpiirteet. Tässä erityisohjelmassa, jolla Horisontti Eurooppa -puiteohjelma pannaan täytäntöön, jäljempänä ’erityisohjelma’, olisi määriteltävä Horisontti Eurooppa -puiteohjelman kunkin osan operatiiviset tavoitteet ja erityistoimet. Asetuksessa XXX vahvistettuja täytäntöönpanosäännöksiä sovelletaan kaikilta osin tähän erityisohjelmaan.
- (2 a) Jotta saavutetaan paras mahdollinen vaikutus erityisohjelman tavoitteisiin sekä hallintomekanismeilla määriteltäviin painopisteisiin, olisi varmistettava koordinoitu lähestymistapa erityisohjelman täytäntöönpanossa käytettävien eri välineiden ja toimien välillä.
- (3) Komission päätöksellä 96/282/Euratom⁴ perustettua yhteisen tutkimuskeskuksen (JRC) johtokuntaa on kuultu JRC:n erityisohjelman tieteellisestä ja teknisestä sisällöstä JRC:n muiden kuin ydinalan suorien toimien osalta.
- (4) Tässä neuvoston päätöksessä vahvistetaan erityisohjelman alustavat rahoituspuitteet.

⁴ Komission päätös 96/282/Euratom, tehty 10 päivänä huhtikuuta 1996, yhteisen tutkimuskeskuksen uudelleenjärjestelystä (EYVL L 107, 30.4.1996, s. 12, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1996/282/oj>).

- (5) Jotta voidaan varmistaa yhdenmukaiset edellytykset erityisohjelman täytäntöönpanolle työohjelmien välityksellä, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa. Tätä valtaa olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011⁵ mukaisesti.
- (5 a) Työohjelmilla olisi pyrittävä yksinkertaistamiseen, joustavuuteen ja saavutettavuuteen hakijoiden kannalta. Strategisesti määritellyillä ensisijaisilla temaattisilla aihealueilla olisi varmistettava tasapainoinen lähestymistapa alhaalta ylöspäin suuntautuvien toimien ja ennalta määriteltyjen aiheiden välillä. Työohjelmissa olisi vähennettävä aiheiden määrää, lyhennettävä niiden kuvauksia ja rajoitettava yhden hankkeen aiheita, mikä edistäisi avoimempaa ja kilpailukykyisempää prosessia ja antaisi hakijoille enemmän vapautta määritellä erilaiset reittinsä asiaankuuluvien tutkimus- ja innovointitavoitteiden saavuttamiseksi.

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13).

- (5 b) Jotta voidaan varmistaa ohjelman johdonmukainen ja strateginen kohdentaminen ja jotta jäsenvaltiot voivat antaa strategisen panoksensa varhaisessa vaiheessa ennen työohjelmien kehittämistä, strategisten painopisteiden asettamisprosessin olisi alettava siitä, että hankitaan asiaankuuluvia analyyseja, muun muassa nousevien teknologioiden seurantakeskukselta, ennakointiraportteja sekä näyttöön perustuvia kannanottoja sidosryhmiltä, minkä jälkeen eurooppalaisen tutkimusalueen ja innovoinnin komitea (ERAC) antaa neuvoja. Komission olisi laadittava näitä neuvoja hyödyntäen Horisontti Eurooppa -puiteohjelman monivuotinen strategia-asiakirja, joka kattaa ohjelman neljä pilaria. Horisontti Eurooppa -puiteohjelman monivuotisessa strategia-asiakirjassa olevan, pilarin II kilpailukykyä koskevaa osa-aluetta käsittelevän osan olisi oltava sama kuin kilpailukykyrahaston monivuotisessa strategia-asiakirjassa oleva pilarin II kilpailukykyä koskevaa osa-aluetta käsittelevä osa. Horisontti Eurooppa -ohjelmakomitean strategisen kokoonpanon olisi annettava komissiolle suosituksia puiteohjelman yleisestä strategisesta suunnasta ja painopisteistä ennen työohjelmien valmistelua. Strategisen kokoonpanon olisi neuvoa-antavana elimenä toimittava myös foorumina, jolla helpotetaan jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä ja tietojenvaihtoa tähän asetukseen liittyvissä kysymyksissä. Sen olisi myös edistettävä johdonmukaisuuden ja synergioiden varmistamista muiden unionin ohjelmien ja välineiden kanssa, jotta voitaisiin maksimoida vaikutukset ja välttää päällekkäisyydet kaikissa innovointikaaren vaiheissa. Erityisesti olisi varmistettava asianmukainen koordinointi, mukaan lukien yhteiset kokoukset, asetuksella (EU) XXX [asetus Euroopan kilpailukykyrahastosta] perustetun, neuvoa-antavana elimenä toimivan yleiskomitean kanssa molemmille merkityksellisten tutkimukseen, innovointiin ja kilpailukykyyn liittyvien kysymysten, erityisesti puiteohjelman pilarin II kilpailukykyä koskevan osa-alueen strategisten suuntaviivojen ja painopisteiden, käsittelemiseksi.

- (5 c) Komission olisi tiedotettava säännöllisesti ohjelmakomitealle erityisohjelman täytäntöönpanon yleisestä edistymisestä ja annettava sille oikea-aikaista tietoa kaikista toimista ja osa-alueista. Tämän olisi sisällettävä seuraavat: kutakin hanketta koskevat tiedot, joilla mahdollistetaan kunkin ehdotuksen seuranta sen koko voimassaolon ajan ja joihin sisältyvät erityisesti: esitetyt ehdotukset, kutakin ehdotusta koskevan arvioinnin tulokset, avustussopimukset, päättyneet ja loppuun saatetut hankkeet; kunkin ehdotuspyynnön tuloksia ja hankkeen täytäntöönpanoa koskevat tiedot, joihin sisältyvät erityisesti: kunkin ehdotuspyynnön tulokset, ehdotusten arvioinnissa saamat pistemäärät ja poikkeamat pistemääristä ehdotusten paremmuusjärjestyksessä, ehdotuksiin pyydytetyt muutokset, avustussopimuksia koskevien neuvottelujen tulokset, hankkeiden täytäntöönpano, mukaan lukien maksutiedot ja hankkeiden tulokset, riippumattomien asiantuntija-arvioiden perusteella hyväksytyt ehdotukset, jotka komissio on hylännyt; tiedot ohjelman täytäntöönpanosta, mukaan lukien asiaankuuluvat tiedot Horisontti Eurooppa -puiteohjelman, erityisohjelman, kunkin erityistavoitteen ja niihin liittyvien aihealueiden tasolla, sekä synergiat muiden asiaan liittyvien unionin ohjelmien kanssa; tiedot Horisontti Eurooppa -puiteohjelman talousarvion osioiden ja alaosioiden toteuttamisesta.
- (6) Kun otetaan huomioon erityisohjelman merkittävät rahoitusvaikutukset, työohjelmien hyväksymiseen olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 182/2011 vahvistettua tarkastelumenettelyä, lukuun ottamatta Euroopan tutkimusneuvostoa, jonka osalta käytetään neuvoa-antavaa menettelyä.
- (7) Erityisohjelma korvaa neuvoston päätöksellä (EU) 2021/764⁶ perustetun Horisontti Eurooppa -erityisohjelman. Sen vuoksi neuvoston päätös (EU) 2021/764 olisi kumottava.

⁶ Neuvoston päätös (EU) 2021/764, annettu 10 päivänä toukokuuta 2021, tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman ”Horisontti Eurooppa” täytäntöönpanoa koskevan erityisohjelman perustamisesta ja päätöksen 2013/743/EU kumoamisesta (EUVL L 167I, 12.5.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2021/764/oj>).

- (8) Erityisohjelman täytäntöönpanossa olisi noudatettava oikeusvaltioperiaatetta ja Euroopan unionin perusoikeuskirjassa vahvistettuja oikeuksia ja periaatteita sekä unionin ja jäsenvaltioiden sellaisista kansainvälisistä sopimuksista johtuvia kansainvälisiä velvoitteita, joiden sopimuspuolia ne ovat, mukaan lukien Euroopan unionin perusoikeuskirja, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehty yleissopimus ja sen lisäpöytäkirjat sekä vammaisten henkilöiden oikeuksista tehdyn YK:n yleissopimuksen kaltaiset instrumentit,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

I luku

Yleiset säännökset

1 artikla

Kohde

1. Tällä päätöksellä vahvistetaan erityisohjelma, jolla tutkimuksen ja innovoinnin Horisontti Eurooppa -puiteohjelma pannaan täytäntöön, jäljempänä 'erityisohjelma', monivuotisen rahoituskehyn 2028–2034 keston ajaksi asetuksen XXX [viittaus Horisontti Eurooppa -asetukseen] 1 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti.
2. [Tässä päätöksessä vahvistetaan erityisohjelman talousarvio kaudelle 2028–2034, erityisohjelman täytäntöönpanosäännöt ja erityisohjelman yhteydessä toteutettavat toimenpiteet.]
3. Asetuksessa XXX [viittaus Horisontti Eurooppa -asetukseen] vahvistettuja tutkimuksen ja innovoinnin Horisontti Eurooppa -puiteohjelman määritelmiä, tavoitteita, rakennetta ja talousarviota sovelletaan myös erityisohjelmaan.

Toiminnalliset tavoitteet

1. Erityisohjelmalla edistetään asetuksen XXX [viittaus Horisontti Eurooppa -asetukseen] 3 artiklassa vahvistettujen yleisten ja erityistavoitteiden saavuttamista.
2. Erityisohjelman toiminnalliset tavoitteet ovat seuraavat:
 - a) huipputason tieteellisen tutkimuksen ja maailman johtavien tutkimuslaitosten edistäminen;
 - b) tutkijoiden liikkuvuuden, koulutuksen ja urakehityksen tukeminen;
 - c) huippututkijoiden houkuttelevuus Eurooppaan ja heidän pysymisensä Euroopassa;
 - d) yhteistyön ja monitieteisyyden edistäminen ja vahvistaminen, myös yhteiskuntatieteiden ja humanististen tieteiden kanssa, uuden tiedon tuottamiseksi;
 - e) tietämyksen hyödyntämisen tehostaminen ja tutkimus- ja innovointitulosten hyödyntämiseen kannustaminen, muun muassa standardointitoimien avulla;
 - f) tutkimus- ja teknologiainfrastruktuurien yhdistäminen ja kehittäminen sekä niiden käytön optimoiminen koko eurooppalaisella tutkimusalueella (ERA) ylikansallisen saatavuuden tarjoamiseksi;
 - g) syväteknologiaan keskittyvien ja innovatiivisten startup-yritysten perustamisen ja laajentumisen tukeminen;
 - h) teknologian käyttöönoton ja läpimurtoinnovaatioiden demonstroinnin edistäminen;
 - i) asetuksen XXX [viittaus Horisontti Eurooppa -asetukseen] 19 artiklassa tarkoitetuissa osallistumispohjaa laajentavissa maissa tai siirtymävaiheessa olevissa maissa sijaitsevien tutkimusorganisaatioiden osallistumisen lisääminen;
 - j) avoimen tieteen edistäminen, yleisönäkyvyyden varmistaminen ja tulosten avoimen saatavuuden varmistaminen mahdollisuuksien mukaan.

[3 artikla

Talousarvio

1. Asetuksen XXX [viittaus Horisontti Eurooppa -asetukseen] 6 artiklan 1 kohdan mukaisesti erityisohjelman täytäntöönpanoon varatut rahoituspuitteet vuosiksi 2028–2034 ovat 175 002 000 000 euroa käypinä hintoina.
2. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettu määrä jaetaan asetuksen XXX [viittaus Horisontti Eurooppa -asetukseen] 6 artiklan 2 kohdassa vahvistettujen osien kesken.]

4 artikla

Työohjelmat

1. Erityisohjelma pannaan täytäntöön tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitetuilla työohjelmilla asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 110 artiklan mukaisesti. Komissio tiedottaa säännöllisesti ja varhaisesta vaiheesta alkaen 18 artiklassa tarkoitettulle komitealle erityisohjelman epäsuorien toimien täytäntöönpanon edistymisestä, myös jotta kyseinen komitea voi antaa asianmukaisen panoksensa työohjelmien valmisteluun.

Rajoittamatta ensimmäisen alakohdan soveltamista työohjelmissa on vahvistettava seuraavat:

- a) toimet, rahoitustyyppi ja niihin liittyvä talousarvio;
- b) asetuksessa [Horisontti Eurooppa] vahvistetut tukikelpoisuus- ja myöntämisperusteet;
- c) yksi ainoa rahoitusosuus toimea kohden;
- e) toimet, joihin sovelletaan erityissääntöjä, jotka koskevat etenkin tutkimuksen turvallisuutta, tulosten omistusta, hyödyntämistä ja levittämistä, siirtoa ja lisensointia sekä tulosten käyttöoikeuksia;
- e a) arvioinnin uudelleentarkastelumenettely.

- 1 a. Jäljempänä 2 kohdassa tarkoitettuihin työohjelmiin on sisällyttävä tämän päätöksen 11 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetut yhteistyöhön perustuvat tutkimus- ja innovointitoimet.
2. Komissio hyväksyy täytäntöönpanosäädöksillä erilliset työohjelmat seuraaviin 1 artiklan 3 kohdassa vahvistettuihin osa-alueisiin kuuluvien toimien täytäntöönpanoa varten. Jäljempänä 18 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut kokoonpanot vastaavat työohjelmien omasta osastaan:
- a) Euroopan tutkimusneuvosto (ERC), jonka työohjelman vahvistaa ERC:n tieteellinen neuvosto 7 artiklan 9 kohdan a alakohdan ii alakohdan mukaisesti, ja 18 artiklan 3 kohtaa noudattaen. Komissio poikkeaa ERC:n tieteellisen neuvoston vahvistamasta työohjelmasta ainoastaan 7 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan mukaisesti; tällaisessa tapauksessa komissio hyväksyy työohjelman täytäntöönpanosäädöksellä 18 artiklan 4 kohtaa noudattaen; komissio perustelee tämän asianmukaisesti;
 - b) Euroopan innovaationeuvosto (EIC), jonka osalta työohjelma laaditaan 18 artiklan 4 kohtaa noudattaen EIC:n johtokunnan annettua neuvonsa 12 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti;
 - c) Marie Skłodowska-Curie -toimet, yhteiskunta, Euroopan innovaatioekosysteemit, eurooppalainen tutkimusalue, tutkimus- ja teknologiainfrastruktuurit, osallistujapohjan laajentaminen ja huippuosaamisen levittäminen 18 artiklan 4 kohdan mukaisesti;
 - d) JRC, jonka osalta monivuotisessa työohjelmassa on otettava huomioon komission päätöksessä 96/282/Euratom tarkoitettu JRC:n johtokunnan lausunto;
- d a) työohjelmaan perustuvat eurooppalaiset kumppanuudet.

3. [Asetuksen XXX [viittaus Euroopan kilpailukykyrahastoa koskevaan asetukseen] IV–VII luvussa kuvatuissa politiikkaikkunoissa tarkoitetut tutkimus- ja innovaatiotoimet sisällytetään työohjelmien erityiseen osaan, jolla pannaan täytäntöön asetuksen XXX [viittaus Euroopan kilpailukykyrahastoa koskevaan asetukseen] 3 artiklan 2 kohdan a–d alakohdassa tarkoitetut vastaavat erityistavoitteet. Työohjelmat hyväksytään asetuksen XXX [viittaus Euroopan kilpailukykyrahastoa koskevaan asetukseen] 15 ja 84 artiklan mukaisesti.]

5 artikla

Eurooppalaiset kumppanuudet

1. Eurooppalaisissa kumppanuuksissa on noudatettava selkeää elinkaariajattelua, mukaan lukien niiden määrittäminen, valinta, täytäntöönpano ja seuranta sekä unionin rahoituksen asteittainen lopettaminen tässä artiklassa vahvistettujen säännösten perusteella. Komissio ja jäsenvaltiot tekevät yhteistyötä kumppanuuden elinkaaren kaikissa vaiheissa. Jäsenvaltiot on erityisesti otettava varhaisessa vaiheessa mukaan johdonmukaisen kumppanuusportfolion määrittelyyn.
- 1 a. Eurooppalaiset kumppanuudet valitaan kilpailuun perustuvalla, avoimella, syrjimättömällä ja läpinäkyvällä menettelyllä, joka perustuu määrällisiin kriteereihin ja vahvaan portfoliolähestymistapaan ja johtaa johdonmukaisiin ja toisiaan täydentäviin aloitteisiin. Asetuksen (EU) XXX [viittaus Horisontti Eurooppa -asetukseen] 11 artiklassa säädettyjen vaatimusten lisäksi ehdotettujen kumppanuuksien on täytettävä seuraavat valintaperusteet:
- a) kumppanuusportfolio: yleinen johdonmukaisuus ja yhtenäisyys on varmistettava edellyttäen, että ehdokkaat täyttävät kaikki valintaperusteet ja osoittavat merkityksellisyytensä osana strategista, johdonmukaista ja täydentävää toimenpidekokonaisuutta;
 - b) kriittinen massa: kumppanuuksien määrärahojen (unionin ja kumppaneiden rahoitusosuudet) on vastattava niiden kestoja ja varmistettava riittävät resurssit, jotta vuosittain voidaan rahoittaa vähintään yksi ehdotuspyyntö;

- c) kumppanien kokoonpano: asianmukaisesti perusteltuja tapauksia lukuun ottamatta edellytetään vähintään 10 jäsenvaltiosta olevan julkisen tahon osallistumista ja/tai tarvittaessa sellaisten yksityisten tahojen osallistumista, jotka edustavat merkittäviä osia niiden ekosysteemeistä, varmistaen keskeisten sidosryhmien laajan ja tasapainoisen osallistumisen;
- d) yleiseurooppalainen merkitys: kumppanuuksilla on yleiseurooppalaista merkitystä muun muassa laaja-alaisen ja monipuolisen unionin laajuisen yhteistoiminnan ansiosta, ja ne tekevät yhteistyötä asiaankuuluvien tutkimus- ja innovointiekosysteemien kanssa;
- e) missiolähtöinen lähestymistapa: kumppanuuksissa on asetettava niiden keston ajaksi selkeät, mitattavissa olevat ja aikasidonnaiset tavoitteet, joita hyödynnetään seurannassa, arvioinnissa ja evaluoinnissa;
- f) täytäntöönpanosuunnitelma: kumppaneiden on laadittava etukäteen täytäntöönpanosuunnitelma, johon sisältyy joukko keskeisiä tulosindikaattoreita edistymisen seuraamista varten sekä levitys- ja hyödyntämistoimia, mukaan lukien toimet Horisontti Eurooppa -puiteohjelman rahoituksen asteittaiseksi lopettamiseksi;
- h) aiemmin käynnistetyt toimet: tapauksissa, joissa ehdokaskumppanuudet pohjautuvat aiempiin aloitteisiin, on osoitettava aiempien kumppanuuksien tehokkuus, tuloksellisuus ja vaikuttavuus.

1 b. Eurooppalaisissa kumppanuuksissa on koko niiden täytäntöönpanon ajan varmistettava seuraavat:

- a) läpinäkyvät hallintojärjestelyt ja yhteisiin suuntaviivoihin perustuvat säännöt, myös käytäntösäännöt, joilla varmistetaan kumppanuuksien avoin ja läpinäkyvä toiminta;
- b) aloitteen jatkuva avoimuus uusille kumppaniorganisaatioille käyttäen selkeitä ja läpinäkyviä liittymis- ja irtautumiskriteerejä, myös avoimia ja kilpailuun perustuvia ehdotuspyyntöjä, ja eri aloja, taustoja ja tieteenaloja edustavien kumppanien ja sidosryhmien osallistuminen, mukaan lukien tarvittaessa merkityksellisten kansainvälisten toimijoiden osallistuminen ottaen asianmukaisesti huomioon taloudellinen ja tutkimuksen turvallisuus;

- c) läpinäkyvyys: kumppanuuksissa on osoitettava läpinäkyvyyttä painopisteiden ja tavoitteiden, myös odotettujen tulosten ja vaikutusten, määrittelyssä;
- d) joustavuus tarkistamalla oikea-aikaisesti keskeisiä asiakirjoja, kuten strategisia tutkimus- ja innovointiohjelmia ja siirtymästrategioita, joita mukautetaan tarvittaessa merkityksellisyyden ja toteutettavuuden varmistamiseksi;
- e) jatkuva seuranta, myös edistymisen seuranta kumppanuuskohtaisten yhteisten indikaattorien, mukaan lukien kumppanien osuudet, kustannustehokkuus ja avoimuus uusille kumppaneille, saavuttamisessa;
- f) yksityiskohtaiset tiedot arviointimenettelystä ja tuloksista kaikkien eurooppalaisen kumppanuuden puitteissa toteutettujen ehdotuspyyntöjen osalta toimitettuna hyvissä ajoin erityisohjelman komitealle;
- g) datastrategia: datastrategiaan on sisällyttävä määräyksiä kumppanuuden aikana luodun datan käytöstä, ja siinä on varmistettava datan saatavuus FAIR-periaatteiden mukaisesti vähintään kymmenen vuoden ajan kumppanuuden päättymisen jälkeen;
- h) pk-yritysten ja scale-up-yritysten integrointi: kumppanuuksissa on tarvittaessa laadittava selkeitä strategioita, joilla edistetään pk-yritysten ja scale-up-yritysten integroimista innovointisykliin ottaen huomioon niiden erityistarpeet ja -haasteet;
- j) jos kumppanuutta ei uusita, eurooppalaisten kumppanuuksien on pantava täytäntöön asianmukaiset toimenpiteet niiden siirtymästrategioissa määritettyjen asteittaista lopettamista koskevien toimien perusteella.

- 1 c. Kumppanuuskohtaisten yhteisten indikaattorien on pohjauduttava asetuksessa XXX [viittaus tuloksellisuusasetukseen] määriteltyihin yhteisiin indikaattoreihin ja Horisontti Eurooppa -puiteohjelman 2021–2027 eurooppalaisten kumppanuuksien tuloksista joka toinen vuosi laadittaviin seurantakertomuksiin.

- 1 d. Eurooppalaisissa kumppanuuksissa on käynnistettävä lopulliset ehdotuspyyntönsä ennen 31 päivää joulukuuta 2034. Eurooppalaisissa kumppanuuksissa on määritettävä ja pantava täytäntöön paras siirtymätapa. Kumppanuuksien on läpäistävä riippumaton arviointi, jossa määritetään, onko tavoitteet saavutettu, ja arvioidaan kumppanuusajattelun soveltuvuutta ja kumppanuuksien jatkuvaa merkityksellisuyttä, ottaen huomioon etukäteen laaditut siirtymästrategiat. Arviointiin olisi sisällytettävä suositus tehokkaimmasta toimintatavasta tulevia toimia silmällä pitäen.
- 1 e. Jos edellä mainittuja vaatimuksia ei noudateta, komissio voi vähentää unionin rahoitusta, keskeyttää tai lopettaa sen tai toteuttaa muita asianmukaisia toimenpiteitä. Jäsenvaltioille on ilmoitettava tällaisista toimenpiteistä hyvissä ajoin.

II luku

Huipputason tiede

6 artikla

Euroopan tutkimusneuvosto

1. Komissio perustaa Euroopan tutkimusneuvoston (ERC), jonka tehtävänä on panna täytäntöön ERC:hen liittyvät asetuksen XXX [viittaus Horisontti Eurooppa -asetukseen] osan I ”Huipputason tiede” mukaiset toimet. ERC korvaa neuvoston päätöksellä (EU) 2021/764 perustetun Euroopan tutkimusneuvoston.
2. ERC koostuu 7 artiklassa tarkoitetusta riippumattomasta ERC:n tieteellisestä neuvostosta ja 8 artiklassa tarkoitetusta ERC:n erityisestä täytäntöönpanorakenteesta.
3. ERC:n tieteellisellä neuvostolla on puheenjohtaja, jäljempänä ’ERC:n puheenjohtaja’, joka valitaan johtavien ja kansainvälisesti arvostettujen tieteenharjoittajien joukosta.

4. ERC:n puheenjohtajan valitsee komissio avoimella rekrytointiprosessilla, johon osallistuu erityinen riippumaton hakukomitea. Rekrytointiprosessille ja valitulle ehdokkaalle on saatava ERC:n tieteellisen neuvoston hyväksyntä. ERC:n puheenjohtajan toimikausi on rajattu neljään vuoteen, ja se voidaan uusida kerran.
5. ERC:n puheenjohtaja toimii ERC:n tieteellisen neuvoston puheenjohtajana ja varmistaa ERC:n tieteellisen neuvoston johtavan aseman ja sen suhteet ERC:n erityiseen täytäntöönpanorakenteeseen ja edustaa ERC:n tieteellistä neuvostoa tiedemaailmassa.
- 5 a. ERC:n puheenjohtaja käyttää lähtökohtaisesti vähintään 80 prosenttia työajastaan ERC:n tehtäviin. ERC:n erityinen täytäntöönpanorakenne antaa ERC:n puheenjohtajalle tarvittavan tuen, jotta tämä voi hoitaa tehtävänsä.
7. ERC noudattaa toiminnassaan peruseriaatteitaan, jotka ovat tieteellinen huippuosaaminen, avoin tiede, riippumattomuus, tehokkuus, vaikuttavuus, avoimuus, vastuuvollisuus ja tutkimustoiminnan integriteetti. Se varmistaa päätöksen (EU) 2021/764 nojalla toteutettujen ERC:n toimien jatkuvuuden.
8. ERC tukee toiminnallaan alhaalta ylöspäin Euroopan tasolla keskenään kilpailevien johtavien tutkijoiden ja heidän ryhmänsä, uraansa aloittelevat tutkijat mukaan luettuna, tieteen eturintamassa olevaa tutkimusta kaikilla aloilla.
9. Komissio toimii ERC:n riippumattomuuden ja integriteetin takaajana ja varmistaa sille uskottujen tehtävien asianmukaisen toteuttamisen.
10. Komissio varmistaa, että ERC:n toimet toteutetaan tämän artiklan 7 kohdassa säädettyjä periaatteita ja 7 artiklan 4 kohdan a alakohdassa tarkoitettua ERC:n tieteellisen neuvoston vahvistamaa ERC:n kokonaisstrategiaa noudattaen.

ERC:n tieteellinen neuvosto

1. ERC:n tieteellisen neuvoston muodostaa enintään 22 arvostettua ja riippumatonta tiedeyhteisön edustajaa, insinööritieteiden edustajaa ja tieteenharjoittajaa, joilla on vaadittava asiantuntemus ja jotka edustavat molempia sukupuolia, eri ikäryhmiä, eri tutkimusaloja ja eri maantieteellisiä alueita. Nämä henkilöt toimivat yksityishenkilöiden ominaisuudessa edustamatta minkään ulkopuolisen tahon etuja. Komissio nimittää ERC:n tieteellisen neuvoston jäsenet sen jälkeen, kun ehdokkaat on nimetty ERC:n tieteellisen neuvoston kanssa sovitulla riippumattomalla ja avoimella nimeämismenettelyllä, johon sisältyy tiedeyhteisön avoin kuuleminen sekä Euroopan parlamentille ja neuvostolle annettava selvitys.
2. ERC:n tieteellisen neuvoston jäsenten toimikausi on rajattu neljään vuoteen, se voidaan uusia kerran ja siihen sovelletaan vuorottelujärjestelmää, jolla varmistetaan ERC:n tieteellisen neuvoston työn jatkuvuus.
3. ERC:n tieteellinen neuvosto valitsee keskuudestaan kolme varapuheenjohtajaa, jotka avustavat ERC:n puheenjohtajaa tieteellisen neuvoston edustamisessa ja sen työn organisoinnissa. Kolmelle varapuheenjohtajalle annetaan tukea sen varmistamiseksi, että heillä on käytössään riittävästi paikallista hallinnollista apua omissa laitoksissaan.
- 3 a. ERC:n tieteellisen neuvoston jäsenille maksetaan palkkio heidän suorittamistaan tehtävistä, ja heidän matka- ja oleskelukustannuksensa korvataan tarvittaessa.
4. ERC:n tieteellinen neuvosto hoitaa tehtäviään yksinomaan erityisohjelman soveltamisalalla ja sen tarkoituksia varten. Tässä yhteydessä se vahvistaa
 - a) ERC:n kokonaistrategian;
 - b) työohjelman ERC:n toimien toteuttamista varten;

- c) vertaisarvioinnin ja ehdotusten arvioinnin menetelmät ja menettelyt, joiden perusteella rahoitettavat ehdotukset valitaan;
- d) sen kannan mihin tahansa asiaan, joka voi tieteen näkökulmasta parantaa ERC:n tuloksia ja vaikutuksia sekä tehtävän tutkimuksen laatua;
- e) käytäntösäännöt, jotka kattavat muun muassa eturistiriitojen välttämisen;
- f) ERC:n varapuheenjohtajien valintamenettelyn.

Komissio poikkeaa ERC:n tieteellisen neuvoston ensimmäisen alakohdan mukaisesti vahvistamista kannoista ainoastaan, jos se katsoo, ettei tätä päätöstä ole noudatettu. Tällaisessa tapauksessa komissio hyväksyy toimenpiteitä jatkuvuuden ylläpitämiseksi erityisohjelman täytäntöönpanossa ja tavoitteiden saavuttamisessa sekä erittelee ja perustelee asianmukaisesti poikkeamat ERC:n tieteellisen neuvoston kannoista.

- 5. ERC:n tieteellinen neuvosto tiedottaa komissiolle tutkimuksen suuntauksista, tutkimusdatasta ja kaikista poliittisen päätöksenteon kannalta merkityksellisistä seikoista, ja se voi tehdä tältä osin analyyssejä, jotka komissio toimittaa jäsenvaltioille.
- 6. ERC:n tieteellinen neuvosto ja komissio kokoontuvat vähintään kahdesti vuodessa käydäkseen laajaa ja oikea-aikaista näkemystenvaihtoa ERC:n strategian kehittämisen ja täytäntöönpanon sekä komission päätöksenteon yhteydessä.
- 7. ERC:n tieteellinen neuvosto takaa toiminnan laadun tieteellisestä näkökulmasta, ja sillä on täydet valtuudet tehdä päätökset siitä, minkä tyyppistä tutkimusta rahoitetaan.
- 8. ERC:n tieteellinen neuvosto toimii yksinomaan ERC:n edun mukaisesti 6 artiklan 7 kohdassa vahvistettuja periaatteita noudattaen. Sen on toimittava puolueettomasti ja rehellisesti ja hoidettava työnsä tehokkaasti ja mahdollisimman avoimesti.

9. Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaa täytäntöön pannessaan ja nämä tehtävänsä suorittaakseen ERC:n tieteellinen neuvosto toteuttaa seuraavat toimet:

a) tieteellisen strategian osalta:

- i. laatii ERC:lle tieteellisen kokonaisstrategian, jossa otetaan huomioon tieteelliset mahdollisuudet sekä Euroopan tieteelliset tarpeet;
- ii. vahvistaa työohjelman ja kehittää ERC:n tukitoimenpiteiden yhdistelmää sen tieteellisen strategian mukaisesti;
- iii. vahvistaa sen tieteellisen strategian mukaisesti tarvittavat eurooppalaista ja kansainvälistä suhdetoimintaa ja yhteistyötä koskevat aloitteet, joilla lisätään ERC:n näkyvyyttä unionin ja muun maailman huippututkijoiden keskuudessa;

b) tieteellisen hallinnoinnin, seurannan ja laadunvalvonnan osalta:

- i. varmistaa, että käytössä on maailmanluokan vertaisarviointijärjestelmä, joka perustuu tieteelliseen huippuosaamiseen ja täysin avoimeen, oikeudenmukaiseen ja puolueettomaan ehdotusten käsittelyyn; tätä varten se vahvistaa kantoja, jotka koskevat ehdotuspyyntöjen toteutusta ja hallinnointia, arviointiperusteita ja vertaisarviointiprosesseja, mukaan lukien asiantuntijoiden valinta, vertaisarvioinnin ja ehdotusten arvioinnin menetelmiä sekä tarvittavia täytäntöönpanosääntöjä ja suuntaviivoja, joiden mukaisesti rahoitettavat ehdotukset valitaan ERC:n tieteellisen neuvoston johdolla;
- ii. tekee ehdotuksen, jonka perusteella nimitetään asiantuntijat ERC:n tieteen eturintamassa olevien tutkimustoimien tapauksessa;
- iii. varmistaa, että ERC:n avustukset toteutetaan noudattaen yksinkertaisia ja avoimia menettelyjä, joissa keskeisenä lähtökohtana on huippuosaaminen ja joissa kannustetaan aloitteellisuuteen sekä yhdistetään joustavuus ja vastuuvellvollisuus seuraamalla jatkuvasti toiminnan ja toteutuksen laatua;

- iv. tarkastelee ja arvioi ERC:n saavutuksia ja ERC:n rahoittaman tutkimuksen laatua ja vaikutuksia sekä esittää tämän pohjalta suosituksia ja suuntaviivoja korjaavista toimenpiteistä tai tulevista toimista;
 - v. määrittää kannat mihin tahansa muuhun asiaan, joka vaikuttaa ERC:n toimien saavutuksiin ja vaikutuksiin sekä Horisontti Eurooppa -puiteohjelman tässä osassa tehtävän tutkimuksen laatuun.
- c) viestinnän ja tiedon levittämisen osalta:
- i. nostaa ERC:n yleistä profiilia ja lisää ERC:n näkyvyyttä toteuttamalla viestintä- ja suhdetoimintaa, mukaan lukien tieteelliset konferenssit, joilla tehdään tunnetuksi ERC:n toimintaa ja saavutuksia sekä ERC:n rahoittamien hankkeiden tuloksia tiedeyhteisön, keskeisten sidosryhmien ja suuren yleisön keskuudessa;
 - ii. kuulee tarvittaessa tiedeyhteisöä, insinööritieteiden yhteisöä, akateemista yhteisöä sekä alueellisia ja kansallisia tutkimuksen rahoittajia ja muita sidosryhmiä;
 - iii. raportoi säännöllisesti komissiolle omista toimistaan.

8 artikla

ERC:n erityinen täytäntöönpanorakenne

1. ERC:n erityinen täytäntöönpanorakenne vastaa hallinnollisesta täytäntöönpanosta ja erityisohjelman kyseisen osa-alueen toteutuksesta. Erityisesti se toteuttaa arviointimenettelyt, vertaisarvioinnin ja valintaprosessin ERC:n tieteellisen neuvoston vahvistaman strategian mukaisesti ja huolehtii avustusten taloudellisesta ja tieteellisestä hallinnoinnista.

ERC:n erityinen täytäntöönpanorakenne tukee ERC:n tieteellistä neuvostoa sen kaikkien 7 artiklassa mainittujen tehtävien hoitamisessa, mukaan lukien sen tieteellisen strategian kehittäminen, sen suorittama toiminnan seuranta, sen suorittama ERC:n saavutusten tarkastelu ja arviointi sekä sen viestintä- ja suhdetoiminta. ERC:n erityinen täytäntöönpanorakenne antaa myös pääsyn tarvittaviin sen hallussa oleviin asiakirjoihin ja tietoihin ja pitää ERC:n tieteellisen neuvoston ajan tasalla toiminnastaan.

Jotta toimiva yhteys ERC:n erityiseen täytäntöönpanorakenteeseen voitaisiin varmistaa strategisten ja operatiivisten seikkojen osalta, ERC:n tieteellisen neuvoston johto ja ERC:n erityisen täytäntöönpanorakenteen johtaja pitävät säännöllisesti koordinoitkokouksia.

2. Komissio varmistaa, että ERC:n erityisessä täytäntöönpanorakenteessa noudatetaan tarkasti, tehokkaasti ja riittävän joustavasti yksinomaan ERC:n tavoitteita ja vaatimuksia. Täyttääkseen 6 ja 7 artiklan mukaiset velvollisuutensa, ja osana omia talousarvion toteuttamiseen liittyviä velvollisuuksiaan, komissio
 - a) varmistaa ERC:n tieteellisen neuvoston toiminnan jatkuvuuden ja jäsenten vaihtumisen ja tukee pysyvää valintalautakuntaa ERC:n tieteellisen neuvoston tulevien jäsenten löytämisessä;
 - b) varmistaa ERC:n erityisen täytäntöönpanorakenteen toiminnan jatkuvuuden sekä tehtävien ja velvollisuuksien siirtämisen täytäntöönpanorakenteelle ottaen asianmukaisesti huomioon ERC:n tieteellisen neuvoston näkemykset;
 - c) varmistaa, että ERC:n erityinen täytäntöönpanorakenne suorittaa kaikki tehtävänsä ja velvollisuutensa;
 - d) nimittää ERC:n erityisen täytäntöönpanorakenteen johtajan ja johdon jäsenet ottaen huomioon ERC:n tieteellisen neuvoston näkemykset;

- e) varmistaa, että ERC:n työohjelma, täytäntöönpanomenetelmiä koskevat kannat ja tarvittavat täytäntöönpanosäännöt, mukaan lukien ehdotusten jättämistä koskevat ERC:n säännöt ja ERC:n avustussopimuksen malli, vahvistetaan oikea-aikaisesti ottaen huomioon ERC:n tieteellisen neuvoston näkemykset;
- e a) informoi ja kuulee säännöllisesti ja oikea-aikaisesti ERC:n ohjelmakomitean kokoonpanoa ERC:n toimien täytäntöönpanosta;
- f) seuraa puiteohjelman yleisestä täytäntöönpanosta vastuullisena tahona ERC:n erityistä täytäntöönpanorakennetta ja arvioi sen toimintaa.

9 artikla

Marie Skłodowska-Curie -toimet

1. Marie Skłodowska-Curie -toimissa keskitytään alhaalta ylöspäin suuntautuvaan, yksinomaan tieteelliseen huippuosaamiseen perustuvaan tutkijalähtöiseen tutkimukseen, jolla tuetaan tutkijoiden uraa, taitojen kehittämistä ja liikkuvuutta, painottaen erityisesti uransa alkuvaiheessa olevia tutkijoita ja säilyttäen samalla toimet avoimina tutkijoille uran kaikissa vaiheissa.
2. Marie Skłodowska-Curie -toimet ovat avoimia kaikille Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja Euroopan atomienergiayhteisön (Euratom) perustamissopimuksen soveltamisalaan kuuluville tieteenaloille. Asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa, jos esille nousee erityisiä tarpeita ja lisärahoitusta tulee saataville, Marie Skłodowska-Curie -toimia voidaan kohdentaa tiettyihin temaattisiin prioriteetteihin, tietäntyyppisiin tutkimus- ja innovointilaitoksiin tai tiettyihin maantieteellisiin paikkoihin, jotta voidaan reagoida osaamista, tutkijakoulutusta, urakehitystä ja tietämyksen jakamista koskevien vaatimusten ja tarpeiden kehittymiseen Euroopassa unionin strategisen riippumattomuuden saavuttamiseksi.

3. Marie Skłodowska-Curie -toimia täytäntöön pantaessa
- a) tarjotaan houkuttelevia olosuhteita ja mahdollisuuksia urakehitykselle ja autetaan ratkaisemaan tutkimusalan työurien epävakautteen ja epävarmuuteen liittyviä rakenteellisia ongelmia. Marie Skłodowska-Curie -toimilla tuetaan aktiivisesti eurooppalaisessa tutkijoiden peruskirjassa⁷ vahvistettuja periaatteita, joilla edistetään oikeudenmukaista rekrytointia, avoimia menettelyjä ja ansioihin perustuvaa uralla etenemistä;
 - c) edistetään työ- ja yksityiselämän tasapainoa, monimuotoisuutta ja osallisuutta asettamalla työoloille tiukat normit koko eurooppalaisella tutkimusalueella.

10 artikla

Yhteinen tutkimuskeskus

1. JRC:n toimet täydentävät epäsuoria toimia, joilla tuetaan pitkän aikavälin poliittisia tavoitteita. Tämän saavuttamiseksi JRC tekee yhteistyötä kansainvälisten, kansallisten, alueellisten ja paikallisten sidosryhmien kanssa muun muassa tieteellisten yhteistyösopimusten avulla.

JRC:n toimilla

- pyritään joustavuuteen ja vastaamaan toimintapoliittisiin tarpeisiin;
- edistetään synergioita muiden EU:n investointien kanssa;
- keskitytään seuraaviin seikkoihin:
 - i. tieteellinen ja tekninen tuki unionin politiikan painopisteille, erityisesti (mutta ei yksinomaan) Euroopan kilpailukykyrahaston puitteissa määritellyille ja Horisontti Eurooppa -ohjelman I, II, III ja IV osalle määritellyille painopisteille;

⁷ Neuvoston suositus, annettu 18 päivänä joulukuuta 2023, eurooppalaisesta kehyksestä tutkimus-, innovointi- ja yrittäjyysosaajien houkuttelemiseksi Eurooppaan ja heidän pitämisekseen Euroopassa (EUVL C, C/2023/1640, 29.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/1640/oj>).

- ii. tietämyksen integrointi ja vaikutus politiikkaan;
- iii. aluekehitys ja jäsenvaltioiden tuki;
- iv. tieteellinen huippuosaaminen ja kansainvälinen yhteistyö;
- v. avoin tiede, tietämyksen jakaminen ja valmiuksien kehittäminen.

III luku

Kilpailukyky ja yhteiskunta

11 artikla

Yhteistyöhön perustuva tutkimus ja innovointi

1. Asetuksen XXX [viittaus Horisontti Eurooppa -asetukseen] 15 artiklassa tarkoitetut yhteistyöhön perustuvat tutkimus- ja innovointitoimet toteutetaan
 - a) pilarin II osan ”Kilpailukyky” osalta asetuksen [Euroopan kilpailukykyrahasto] 15 artiklan 1 a kohdan nojalla hyväksytyn työohjelman niille varatussa osassa. Nämä toimet kattavat Euroopan kilpailukykyrahaston IV–VII luvussa kuvattuihin politiikkaikkunoihin kuuluvat tutkimus- ja innovointitoimet asetuksessa XXX [viittaus Horisontti Eurooppa -asetukseen] vahvistettujen sääntöjen mukaisesti;
 - b) pilarin II osan ”Yhteiskunta” osalta 4 artiklan 2 kohdan nojalla hyväksytyssä työohjelmassa. Näillä tutkimus- ja innovointitoimilla ohjataan yhteiskunnallista ja kulttuurista muutosta sekä tuetaan näyttöön perustuvaa päätöksentekoa tulevaisuuteen suuntautuvien ja selviytymiskykyisten yhteiskuntien hyväksi
 - i) ymmärtämällä geopoliittisten muutosten, uusien teknologioiden sekä ympäristön, ilmaston ja väestörakenteen muutosten vaikutuksia ja kehittämällä toimia, joita tarvitaan kansalaisten hyvinvointia edistävän terveen, kestävän ja selviytymiskykyisen yhteiskunnan ja maankäytön suunnittelun varmistamiseksi;

- i a) edistämällä demokraattisia, kulttuurisesti monimuotoisia, osallistavia, sosiaalisesti oikeudenmukaisia, turvallisia ja rauhanomaisia yhteiskuntia sekä demokraattista hallintoa ja innovointia julkisissa palveluissa;
- i b) tukemalla Euroopan kulttuureja ja kulttuuriperintöä sekä vahvistamalla kulttuuri- ja luovia aloja.

3. Tämän ohjelman pilarista II tuetaan asetuksen (EU) 2021/695 8 artiklan nojalla perustettujen EU:n missioiden tutkimus- ja innovointiosuutta vuoteen 2030 saakka. Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaan kuuluvan uusi eurooppalainen Bauhaus -välinettä koskevien tutkimus- ja innovointitoimien tukemista täydennetään toimilla, jotka on tarkoitus ottaa käyttöön muissa unionin ohjelmissa.

IV luku

Innovaatio

12 artikla

Euroopan innovaationeuvoston johtokunta

1. Euroopan innovaationeuvoston johtokunta, jäljempänä 'EIC:n johtokunta', neuvoa komissiota seuraavissa asioissa:
- a) Horisontti Eurooppa -puiteohjelman osaan III "Innovointi" kuuluvaa EIC-komponenttia koskeva kokonaisstrategia, jossa otetaan huomioon täydentävyys Euroopan kilpailukykyrahaston kanssa;
 - b) EIC:n toimien täytäntöönpanoa koskeva työohjelma, mukaan lukien ehdotusten arviointiperusteet ja asianmukainen tasapaino erityyppisten rahoitustukien välillä;
 - c) uusien teknologisten suuntausten määrittely EIC:n portfolioiden ja strategisten hankekokonaisuuksien pohjalta täydentäen Euroopan kilpailukykyrahaston alaista kehittyvän teknologian seurantakeskusta ja synergiaa sen kanssa;

- d) EIC:n ohjelmapäälliköiden profiili;
 - e) koordinointi Euroopan kilpailukykyrahaston takuita, rahoitusvälineitä ja rahoitusta yhdistäviä toimia käsittelevän neuvottelukunnan kanssa.
2. EIC:n johtokunta voi komission pyynnöstä antaa komissiolle suosituksia
- a) mistä tahansa asiasta, joka voi innovoinnin näkökulmasta parantaa ja edistää innovointiekosysteemejä kaikkialla unionissa, EIC:n tavoitteiden saavuttamista ja niiden vaikutuksia sekä innovatiivisten yritysten kapasiteettia saada ratkaisunsa laajempaan käyttöön;
 - b) yrittäjien mahdollisesti kohtaamien sääntelyesteiden tunnistamisesta yhteistyössä asianomaisten komission yksiköiden, kansallisten ja alueellisten viranomaisten sekä muiden asiaankuuluvien yksiköiden kanssa; tämä koskee erityisesti yrityksiä, joille on myönnetty EIC:n tukea;
 - c) erityisohjelman muiden osien ohjelmasuunnittelusta.
3. EIC:n johtokunnan on edistettävä toiminnallaan EIC:n tavoitteiden saavuttamista. Sen on toimittava puolueettomasti ja rehellisesti ja hoidettava työnsä tehokkaasti ja avoimesti.
4. EIC:n johtokunta koostuu 15–20:stä eurooppalaisten innovaatioekosysteemien eri osissa toimivasta riippumattomasta korkean tason henkilöstä, joihin kuuluu yrittäjiä, yritysjohtajia, sijoittajia, innovoinnin asiantuntijoita, innovaatiojohtajia, innovatiivisia tutkijoita ja teknologian siirron asiantuntijoita. EIC:n johtokunta osallistuu tiedotus- ja suhdetoimintaan, ja sen jäsenet pyrkivät parantamaan EIC:n brändin arvostusta.
5. EIC:n johtokunnan jäsenet nimittää yleensä komissio avoimen kiinnostuksenilmaisupyynnöjen perusteella ottaen huomioon tarpeen säilyttää tasapaino asiantuntemuksen, sukupuolijakauman, iän sekä maantieteellisen ja temaattisen jakautumisen osalta.
6. Johtokunnan jäsenten toimikausi on rajoitettu kahteen vuoteen, ja se voidaan uusia kahdesti.

7. EIC:n johtokunnalla on puheenjohtaja, jonka on oltava korkean profiilin julkisuuden henkilö, jolla on yhteyksiä innovaatiomaailmaan, osoitettu kokemus ja vankka tuntemus innovaatioiden kehittämisestä aina tutkimuksesta markkinoille ja laajentamiseen asti.
8. EIC:n johtokunnan puheenjohtajalla on riippumattoman erityisneuvonantajan asema, ja komissio nimittää puheenjohtajan avoimen rekrytointimenettelyn perusteella. EIC:n johtokunnan puheenjohtajan toimikausi on rajoitettu enintään neljään vuoteen, ja se voidaan uusida kerran.
9. EIC:n johtokunnan puheenjohtaja johtaa EIC:n johtokuntaa, valmistelee sen kokoukset, jakaa tehtäviä johtokunnan jäsenille ja voi perustaa erityisiä alaryhmiä. EIC:n johtokunnan puheenjohtaja edustaa EIC:n johtokunnan näkemyksiä innovointimaailmassa ja toimii keskustelukumppanina komission kanssa.
10. Komissio vahvistaa EIC:n johtokunnan käytännesäännöt, joissa on määräykset erityisesti eturistiriitojen ja luottamuksellisuuden suojan rikkomisen välttämisestä. EIC:n johtokunnan jäsenet sitoutuvat noudattamaan käytännesääntöjä tehtäviensä vastaanottamisen yhteydessä.
11. Komissio antaa hallinnollista tukea EIC:n johtokunnalle ja EIC:n johtokunnan puheenjohtajalle.

13 artikla

Eurooppalaiset innovaatioekosysteemit

Erityisohjelmasta tuetaan seuraavia:

- a) sellaisten verkotettujen keskusten perustaminen ja tukeminen kaikkialla unionissa, jotka edistävät yhteistyötä ja tarjoavat tutkijoille, innovoijille, startup-yrityksille ja scale-up-yrityksille pääsyn resursseihin, kumppaneita, räätälöityä asiantuntemusta ja niiden tarpeisiin räätälöityjä palveluita, mukaan lukien investointimahdollisuudet, tutkimus- ja kehittämistoiminnan ja innovatiivisten ratkaisujen ensiostajat, yritykset, kokeilulaitokset, tutkimus- ja teknologiainfrastruktuurit, kumppanuuksien etsiminen ja verkostoituminen, yrittäjäosaaminen, valmennus ja mentorointi;

- b) toimet, joilla kehitetään yleiseurooppalaisia innovaatioekosysteemejä keskeisillä temaattisilla aloilla, integroidaan ja tuetaan vahvuuksia ja potentiaalia, luodaan ja laajennetaan rajat ylittäviä verkostoja ja yhteistyötä, nopeutetaan tietämyksen ja teknologian käyttöönottoa, tuetaan innovointiin ja yrittäjyyteen liittyvien taitojen kehittämistä ja varhaisvaiheen yritysten luomista ja edistetään osaamiskolmion – korkea-asteen koulutus, tutkimus ja innovointi sekä yritystoiminta – integrointia kaikkialla unionissa. Näihin toimiin sisältyy tuki Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutin (EIT) osaamis- ja innovaatioyhteisöille;
- c) ohjelmat, joilla tuetaan innovatiivisia pk-yrityksiä, startup-yrityksiä ja scale-up-yrityksiä, jotta ne voivat laajentaa toimintaansa ja päästä kansainvälisille markkinoille markkinakelpoisuutta koskevien tutkimusten, paikallisten innovaatiotyökalujen, tutkimus- ja innovointiyhteistyön, osaajavaihdon, räätälöidyn mentoroinnin, globaalien sijoittajaverkostojen saavutettavuuden, sääntelyyn liittyvän ohjauksen, paikallisen markkinoinnin tuen ja pehmeän laskeutumisen palvelujen avulla kohdemaissa ja jotka on sovitettava yhteen verkotettujen keskusten ja innovaatioekosysteemien kanssa;
- d) muut toimet, joilla tuetaan innovaatioekosysteemien ja niiden yhteyksien kehittämistä, mukaan lukien tutkimukset, vertailuanalyysit, innovointitoimijoiden keskinäinen oppiminen ja kansallisten ja alueellisten innovaatiopolitiikkojen ja -strategioiden koordinointi, mukaan lukien älykkään erikoistumisen strategiat.

V luku

Eurooppalainen tutkimusalue

14 artikla

Eurooppalainen tutkimusalue

1. Eurooppalaisen tutkimusalueen (ERA) toteuttaminen on unionin ja jäsenvaltioiden yhteinen toimi. Erityisohjelmalla autetaan jäsenvaltioita ja tarvittaessa sidosryhmiä ja ohjelmaan assosioituneita kolmansia maita saavuttamaan Euroopan tutkimus- ja innovaatiosopimuksessa⁸ yhteisesti asetetut tavoitteet ja painopisteet tukemalla toimia, jotka ovat eurooppalaisen tutkimusalueen tavoitteiden ja prioriteettialojen mukaisia, ja edistämällä eurooppalaisen tutkimusalueen arvojen ja periaatteiden ylläpitämistä.
2. Toimintapolitiikan tukijärjestelystä annetaan jäsenvaltioille ja tarvittaessa niiden alueille jäsenvaltioiden sisäisen tutkimus- ja innovointialan toimivaltajaon mukaisesti sekä ohjelmaan assosioituneille kolmansille maille käytännön asiantuntijatukea uudistusten suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin, jotta voidaan parantaa niiden tutkimus- ja innovaatioinvestointien, -politiikkojen ja -järjestelmien laatua. Se auttaa rakentamaan vahvempia ja tehokkaampia kansallisia ja alueellisia tutkimus- ja innovaatiojärjestelmiä ja vahvempaa eurooppalaista tutkimusaluetta.

⁸ Neuvoston suositus (EU) 2021/2122, annettu 26 päivänä marraskuuta 2021, Euroopan tutkimus- ja innovaatiosopimuksesta (EUVL L 431, 2.12.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2021/2122/oj>).

Osallistumispohjan laajentaminen ja huippuosaamisen levittäminen

Osallistumispohjan laajentamista ja huippuosaamisen levittämistä koskevassa osassa erityisohjelmalla tuetaan aidosti integroitua ja yhtenäistä tutkimus- ja innovaatioekosysteemiä unionissa ja keskitytään tutkimus- ja innovaatiosopimuksen painopistealoihin lisäämällä tutkimuksen ja innovoinnin huippuosaamisen saatavuutta kaikkialla unionissa ja asettamalla etusijalle rakenteelliset investoinnit ja uudistukset. Johtavien ja vähemmän kehittyneiden maiden tutkimus- ja innovaatioasuorituskyvyssä esiintyviin eroihin on puututtava eriytettyllä toimien kokonaisuudella, jolla luodaan vankka tieteellinen perusta ja yhdistetään toimijoita ja ekosysteemejä ja joilla kannustetaan kansallisen ja alueellisen tason rakenneuudistuksiin pyrkien esimerkiksi parantamaan tutkijanurien houkuttelevuutta, kansainvälistymistä, tutkimus- ja innovaatiolaitosten hallinnon ja johtamisen tehokkuutta tai sovittamaan toimenpiteitä yhteen unionin aloitteiden kanssa.

Tutkimusinfrastruktuurit

1. Erityisohjelmalla tuetaan unionin edun mukaisten tutkimusinfrastruktuurien suunnittelua, kehittämistä, rakentamista, merkittävää parantamista ja integrointia. Sillä helpotetaan yleiseurooppalaista käyttäjien pääsyä.
2. Tutkimusinfrastruktuurien toiminnassa keskitytään seuraaviin:
 - a) unionin teknologiainfrastruktuurien toimintaympäristön kehittäminen, lujittaminen ja virtaviivaistaminen, mukaan lukien unionin ja kansallisten valmiuksien välinen koordinointi ja jopa 20 prosentin osallistuminen tärkeiden maailmanluokan valmiuksien rakennuskustannuksiin tai merkittävien parannusten kustannuksiin;
 - b) tutkimusinfrastruktuurien kansainvälisen saatavuuden parantaminen eri aloilla ja sektoreilla ja mukautuminen uusiin käyttäjäyhteisöihin laajentamalla osallistumista tutkimuksen ensisijaisia käyttäjiä pidemmälle, mukaan lukien pk-yritykset, startup-yritykset ja scale-up-yritykset;
 - c) tutkimusinfrastruktuurien häiriönsietokyvyn ja kestävyysparantaminen pysyen samalla nopean tieteellisen ja teknologisen kehityksen tahdissa;

- d) löydettävissä ja saavutettavissa olevan, yhteentoimivan, uudelleenkäytettävän (FAIR) ja koneellisesti hyödynnettävissä olevan tutkimusdatan verkon datasuvereniteetin edistäminen ja edelleen kehittäminen muun muassa laajentamalla ja vakiinnuttamalla eurooppalaisia avoimen tieteen pilvipalveluja Euroopan tutkimusdata-avaruutena sekä edistämällä synergioita eurooppalaisten alakohtaisten data-avaruuksien kanssa;
- d a) tutkimusinfrastruktuurien välinen yhteistyö ja verkostoituminen sekä niiden henkilöstön koulutus ja täydennyskoulutus, tapauksen mukaan yhdessä teknologiainfrastruktuurien ja innovaatioekosysteemien kanssa;
- e) Euroopan tutkimusinfrastrukturipolitiikan ja kansainvälisen yhteistyön tehostaminen.

17 artikla

Teknologiainfrastruktuurit

1. Erityisohjelmalla tuetaan unionin edun mukaisten teknologiainfrastruktuurien suunnittelua, kehittämistä, rakentamista, merkittävää parantamista ja integrointia. Sillä helpotetaan yleiseurooppalaista käyttäjien pääsyä.
2. Toimissa keskitytään seuraaviin:
 - a) unionin selviytymiskykyisten ja kestävien teknologiainfrastruktuurien toimintaympäristön kehittäminen, lujittaminen ja virtaviivaistaminen, mukaan lukien unionin, kansallisten ja alueellisten valmiuksien välinen koordinointi ja jopa 20 prosentin osallistuminen uusien kriittisten maailmanluokan valmiuksien rakennuskustannuksiin tai merkittävien parannusten kustannuksiin;
 - b) teknologiainfrastrukturipalvelujen näkyvyyden ja käytön parantaminen kaikkialla unionissa;
 - c) tutkijoiden, innovoijien, pk-yritysten, startup-yritysten ja scale-up-yritysten pääsy teknologiainfrastruktuureihin kaikkialla unionissa ja hyödyntämistoimien tukeminen markkinoille saattamisen nopeuttamiseksi;

- d) teknologiainfrastruktuurien välinen yhteistyö ja verkostoituminen sekä niiden henkilöstön koulutus ja täydennyskoulutus, tapauksen mukaan yhdessä tutkimusinfrastruktuurien ja innovaatioekosysteemien kanssa;
- e) Euroopan teknologiainfrastruktuuripolitiikan kehittämisen tukeminen.

17 a artikla

Valintaprosessi maailmanluokan tutkimus- ja teknologiainfrastruktuurien rakentamisen tai merkittävän parantamisen tukemiseksi

1. Erityisohjelmasta voidaan tukea yleiseurooppalaisen maailmanluokan kapasiteetin rakentamisen tai merkittävän parantamisen kustannuksia keskeisillä strategisilla aloilla koordinoitusti sellaisten kansallisten ja alueellisten ohjelmien kanssa, joilla maksimoidaan eurooppalainen lisäarvo. Nämä infrastruktuurit valitaan avoimella, läpinäkyvällä ja kilpailuun perustuvalla menettelyllä ottaen huomioon Euroopan tutkimusinfrastruktuurien strategiafoorumien (ESFRI) (ja muiden teknologiainfrastruktuurien strategisten foorumien) työ, ja jäsenvaltiot ovat antaneet niille vahvat poliittiset ja taloudelliset sitoumuksensa.
2. Asetuksen (EU) XXX [viittaus Horisontti Eurooppa -asetukseen] 18 a artiklan 2 kohdassa vahvistettujen vaatimusten lisäksi infrastruktuurien on täytettävä seuraavat kriteerit:
 - a) näyttö siitä, että ehdotetut uudet valmiudet ovat keskeisen tärkeitä ja maailmanluokan tasoa, seuraavien seikkojen perusteella:
 - i) unionin etu: mukautettu unionin strategiaan painopisteisiin ja edellyttävät merkittäviä unionin ja jäsenvaltioiden yhteisiä investointeja halutun mittakaavan ja laajuuden vuoksi ja muun rahoituksen saamiseksi tarvittaessa;
 - ii) tieteelliset, teknologiset ja/tai teollisuuden painopisteet ja politiikat: merkittäviä parannuksia asiaankuuluvilla aloilla Euroopan ja kansainvälisellä tasolla;

- iii) valmiuksissa olevien selkeästi määritettyjen puutteiden korjaaminen:
täydentävyys muiden infrastruktuurien kanssa unionin tasolla, saatavilla olevien laitosten ja palvelujen mukauttaminen käyttäjien täyttymättä jääneisiin tarpeisiin sekä tutkimus- ja innovointiekosysteemien johdonmukaisuuden ja vahvistamisen varmistaminen;
- iv) käyttöperiaatteet ja tarjotut palvelut: tehokkaan pääsyn ja palvelujen tarjoaminen unionin tutkimus- ja innovointiyhteisölle;
- b) uusien valmiuksien tehokas täytäntöönpano seuraavien osalta:
 - i-a) näyttö rahoitusvajesta, jota jäsenvaltiot ja markkinamekanismit eivät voi korjata yksin;
 - i) hallinto ja johtaminen;
 - ii) taloudellinen toteutettavuus ja rahoitussitoumus, myös yksityiseltä sektorilta;
 - iii) tekninen toteutettavuus, kestävyys ja resurssitehokkuus sekä datastrategia.

Kriteerit täsmennetään tarkemmin työohjelmassa.

VI luku

Siirtymä- ja loppusäännökset

17 b artikla

Horisontti Eurooppa -ohjelmakomitean strategisen kokoonpanon strateginen neuvoa-antava rooli

1. Sen lisäksi, että 18 artiklan 2 kohdan a alakohdassa määritelty Horisontti Eurooppa -ohjelmakomitean strateginen kokoonpano toimii asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettuna komiteana, se neuvoo komissiota ja antaa suosituksia seuraavista:
 - a) Horisontti Eurooppa -puiteohjelman yleinen strateginen suunta ja painopisteet ottaen huomioon asetuksen [Horisontti Eurooppa -asetus] 3 artiklassa vahvistetut tavoitteet ja 1 a kohdassa säädetty prosessi;
 - b) ohjelman mukauttaminen unionin toimintapoliittisiin tavoitteisiin strategisten painopisteiden asettamisprosessin yhteydessä;
 - c) ohjelman ja muiden unionin ohjelmien ja välineiden välinen johdonmukaisuus ja niiden väliset synergiat, jotta etenkin maksimoidaan vaikutukset ja vältetään päällekkäisyydet.

Strateginen kokoonpano voi vaihtaa tietoja myös muista tähän ohjelmaan liittyvistä kysymyksistä.
2. Horisontti Eurooppa -ohjelmakomitean strateginen kokoonpano hyväksyy ensimmäisessä kokouksessaan neuvoa-antavana elimenä komission ehdotuksen perusteella työjärjestyksensä, jota se noudattaa toimiessaan neuvoa-antavassa roolissa.

3. Neuvoa-antavassa roolissaan komitea pitää vähintään yhden sääntömääräisen kokouksen vuodessa ja mahdollisia muita kokouksia jäsenvaltioiden yksinkertaisen enemmistön pyynnöstä. Komissio kutsuu kokoukset koolle ja laatii esityslistan kuultuaan strategisen kokoonpanon jäseniä strategisen kokoonpanon tämän asetuksen mukaisten neuvoa-antavien tehtävien ja sen työjärjestyksen mukaisesti. Komitean strateginen kokoonpano neuvoa-antavassa roolissaan ja kilpailukykyrahaston yleiskomitea neuvoa-antavassa roolissaan järjestävät yhteisiä kokouksia, joissa käsitellään molemmille merkityksellisiä, erityisesti pilarin II kilpailukykyä koskevaan osa-alueeseen liittyviä kysymyksiä.
4. Jäsenvaltiot osallistuvat Horisontti Eurooppa -puiteohjelman strategisten painopisteiden asettamiseen jo varhaisessa vaiheessa seuraavan prosessin mukaisesti:
- a) Komissio toimittaa eurooppalaisen tutkimusalueen ja innovoinnin komitealle (ERAC) asiaankuuluvia analyyseja, muun muassa nousevien teknologioiden seurantakeskukselta, sekä ennakointiraportteja ja tarvittaessa näyttöön perustuvia sidosryhmien kannanottoja.
 - b) ERAC antaa sen jälkeen strategisen lausunnon Horisontti Eurooppa -puiteohjelman yleisistä strategisista tutkimuksen ja innovoinnin suuntaviivoista ja painopisteistä.
 - c) Komissio laatii ERAC:n neuvoja hyödyntäen Horisontti Eurooppa -puiteohjelman monivuotisen strategia-asiakirjan, joka kattaa ohjelman neljä pilaria niiden erityisluonne huomioon ottaen. Komission laatimassa Horisontti Eurooppa -puiteohjelman monivuotisessa strategia-asiakirjassa oleva, pilarin II kilpailukykyä koskevaa osa-aluetta käsittelevä osa on sama kuin kilpailukykyrahastoa koskevan asetuksen 13 b artiklan 4 kohdan iii alakohdassa tarkoitetussa monivuotisessa strategia-asiakirjassa oleva pilarin II kilpailukykyä koskevaa osa-aluetta käsittelevä osa. Kyseisestä monivuotisen strategia-asiakirjan osasta keskustellaan d alakohdassa tarkoitetuissa strategisissa kokouksissa.

- d) Neuvoa-antavassa roolissa toimivan strategisen kokoonpanon ja asetuksen [asetus Euroopan kilpailukykyrahastosta] 13 b artiklassa tarkoitetun, neuvoa-antavassa roolissa toimivan kilpailukykyrahaston yleiskomitean strategisen kokoonpanon välillä järjestetään yhteisiä kokouksia, joissa käsitellään pilarin II kilpailukykyä koskevasta osa-alueesta rahoitettaviin yhteistoiminnallisiin tutkimus- ja innovointitoimiin liittyviä molemmille merkityksellisiä kysymyksiä.
- e) Strateginen kokoonpano antaa Horisontti Eurooppa -puiteohjelman monivuotisen strategia-asiakirjan huomioon ottaen komissiolle suosituksia puiteohjelman yleisestä strategisesta suunnasta ja painopisteistä ennen työohjelmien valmistelua.

Edellä a–e alakohdassa tarkoitettu prosessi on toteutettava ennen ensimmäisten työohjelmien laatimista ja kolmen vuoden kuluttua ohjelman alkamisesta.

18 artikla

Komiteamenettely

1. Komissiota avustaa komitea. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.
2. Komitea kokoontuu keskustelun aiheen huomioon ottaen seuraavissa kokoonpanoissa:

Strateginen kokoonpano: strateginen katsaus erityisohjelman yksittäisten työohjelmien täytäntöönpanoon, myös eurooppalaisten kumppanuuksien kanssa, sekä niiden johdonmukaisuus;

- ERC;
- Marie Skłodowska-Curie -toimet;
- yhteiskunta;
- EIC ja Euroopan innovaatioekosysteemit;

- eurooppalainen tutkimusalue sekä osallistumispohjan laajentaminen ja huippuosaamisen levittäminen;
 - tutkimus- ja teknologiainfrastruktuurit.
3. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 4 artiklaa.
 4. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa.
 5. Kun komitean lausunto on määrä hankkia kirjallista menettelyä noudattaen, tämä menettely päätetään tuloksettomana, jos komitean puheenjohtaja lausunnon antamiselle asetetussa määräajassa niin päättää tai komitean jäsenten yksinkertainen enemmistö sitä pyytää.
 - 5 a. Jos komitea ei anna hyväksyttävien täytäntöönpanosäädösten osalta lausuntoa, komissio ei hyväksy ehdotusta täytäntöönpanosäädökseksi, ja tuolloin sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklan 4 kohdan kolmatta alakohtaa.
 - 5 b. Komissio tiedottaa komitealle säännöllisesti ja varhaisesta vaiheesta alkaen erityisohjelman täytäntöönpanon yleisestä edistymisestä. Se tiedottaa erityisesti yksittäisistä hankkeista, jotta mahdollistetaan kunkin ehdotuksen seuranta sen koko voimassaolon ajan, kunkin ehdotuspyynnön tuloksista ja hankkeiden täytäntöönpanosta sekä Horisontti Eurooppa - puiteohjelman talousarvion osioiden ja alaosioiden toteuttamisesta.
 6. Unionin tekemien kansainvälisten sopimusten mukaisesti assosioituneiden kolmansien maiden tai kansainvälisten järjestöjen edustajia voidaan kutsua tarkkailijoina erityisohjelman komitean kokouksiin sen työjärjestyksessä vahvistetuin edellytyksin ja unionin tai sen jäsenvaltioiden turvallisuus ja yleinen järjestys huomioon ottaen.

19 artikla

Kumoaminen

Kumotaan päätös (EU) 2021/764 1 päivästä tammikuuta 2028.

20 artikla

Siirtymäsäännökset

1. Tämän päätöksen estämättä voidaan jatkaa tai muuttaa toimia niiden päättämiseen saakka noudattaen päätöstä (EU) 2021/764/EU, jota sovelletaan näihin toimiin niiden päättämiseen asti.
2. Erityisohjelman rahoituspuitteet voivat kattaa myös teknisen ja hallinnollisen avun menoja, jotka ovat tarpeen, jotta voidaan varmistaa siirtyminen erityisohjelman ja päätöksen (EU) 2021/764 mukaisesti hyväksytyjen toimenpiteiden välillä.

21 artikla

Voimaantulo ja soveltaminen

Tämä päätös tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Sitä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2028.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja
